

BILTEN BR. 7

ZADRUGARSTVO

Министарство пољопривреде,
шумарства и водопривреде

Ministry of agriculture,
forestry and water management

POLJOPRIVREDNA SAVETODAVNA I STRUČNA SLUŽBA LESKOVAC d.o.o
Ul. Jug Bogdanova 8a, 16000 Leskovac,
tel. 016/212-246, fax 016/254-639,
zavodle@open.telekom.rs

AGROPONUDA
BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE

<http://www.agroponuda.com>

Sadržaj:

OSNOVI ZADRUGARSTVA - dr Mijodrag Đorđević	str.3
NAČIN NA KOJI SE FORMIRA ZADRUGA - dipl. ing. Slavko Mladenović	str.3-4
KO OSNIVA ZEMLJORADNIČKU ZADRUGU - dipl. ing. Novica Milenković	str.4
ZADRUŽNE VREDNOSTI - dipl. ing. Nenad Stefanović	str.4-5
ZADATAK ZEMLJORADNIČKIH ZADRUGA - mast. ing. Jelena Stojiljković	str.5
TRADICIJA I STANJE ZADRUGARSTVA - dipl. ing. Mirjana Petrović	str.5-7
EVROPSKO ZADRUGARSTVO - STATUT - dipl.ing. Igor Ristić	str.7-9
ZNAČAJ ZADRUGARSTVA ZA MALA POLJ. GAZDINSTVA - mr Gordana Jovanović	str.10

OSNOVI ZADRUGARSTVA

Poslednjih godina u uslovima teške ekonomske krize i sve većih problema na tržištu poljoprivrednih proizvoda, povećalo se interesovanje a sigurno i potreba poljoprivrednih proizvođača za osnivanjem Zadruga.

Kada se govori o Zadrugama namećuju se tri parametra na koje treba obratiti pažnju i na koje treba bazirati rad Zadruga, a to je:

- *definicija zadruga*
- *zadružne vrednosti, i*
- *zadružni principi.*

• U Srbiji u postojećem Zakonu o Zadrugama jasno je definisan pojam Zadruga: „Zadruga je oblik organizovanja fizičkih lica u kojoj oni, poslovanjem na zadružnim principima dobrovoljnosti i solidarnosti, demokratske, ekonomske, jednog prava upravljanja, samostalnosti, zadružnog obrazovanja i međuzadružne saradnje ostvaruju svoje ekonomske, socijalne i kulturne interese.“

Najvažnije je da se zadruga izjednačava sa preduzećima i predstavlja organizovani skup preduzetnika koji funkcioniše na tržištu i uključuje se u proizvodnju i razmenu dobara i usluga.

• Svaka Zadruga ima svoje vrednosti i one predstavljaju bazu i osnovu fundamenta celokupnog zadružnog pokreta. Osnovne zadružne vrednosti su:

1. *samopomoć*
2. *samoodgovornost*
3. *demokratičnost*
4. *jednakost*
5. *pravičnost*
6. *solidarnost*

• Zadružni principi predstavljaju smernice pomoću kojih Zadruga primenjuju svoje vrednosti u praksi.

Zadruga su privredna društva koje u centar svog poslovanja postavljaju ljude, članove Zadruga, za razliku od drugih formi poslovnih organizacija u čijem se sedištu poslovanja nalazi kapital. Bazu zadružnih principa predstavljaju:

1. Dobrovoljnost i otvoreno članstvo,
2. Demokratsku kontrolu članova Zadruga,
3. Učešće zadrugara u radu Zadruga na ekonomskim principima,
4. Autonomiju i nezavisnost,
5. Obrazovanje, obuku i informisanje,
6. Međuzadružnu saradnju,
7. Brigu za zajednicu.

Savetodavac za ratarstvo i povrtarstvo

dr Mijodrag Đorđević

NAČIN NA KOJI SE FORMIRA ZADRUGA

Prilikom formiranja Zadruga moraju da se poštuju određene Zakonske regulative, kao i osnovna načelima koja su u skladu sa Zakonom i Pravilnicima koji proističu iz Zakona. Početak i osnovu prilikom formiranja Zadruga jeste osnivačka skupština na kojoj mora da se vodi zapisnik. Nakon prve osnivačke Skupštine pristupa se potpisivanju ugovora o osnivanju

zemljičarske Zadruge od strane zadrugara. Na istoj sednici donose se najviša akta Zadruga Statut, Pravilnici i druga normativna akta. Na taj način se definišu osnovna načela o radu Zadruga kao i sredstva za osnivanje i početak rada zadruga. Na istoj sednici Skupštine određuju se organi upravljanja i daje ime se saglasnost i ovlašćenje za rad.

Shodno ovlašćenjima, a na osnovu Statuta Zadruga, organi koji su izabrani na legitiman način sprovode odluke Skupštine i odgovorno rade na ažuriranju i vođenju evidencije unutar Zadruga.

Zadruga se nemože organizovati kao preduzeće ili drugo pravno lice, niti se može pripojiti i spojiti s preduzećem ili drugim pravnim licem koje nije Zadruga. Ukoliko, iz bilo kog razloga, prestane ili se stvore uslovi za prestanak rada Zadruga, moraju se namiriti svi poverioci i mora se izvršiti povraćaj udela svim zadrugarima, dok se preostala zadružna imovina prenosi na Zadružni savez u kome je Zadruga bila član i biće iskorišćena za osnivanje nove Zadruga, odnosno za razvoj Zadruga na teritoriji na kojoj je bilo sedište te Zadruga.

Savetodavac za stočarstvo

dipl.inž.polj. Mladenović Slavko

KO OSNIVA ZEMLJIČARSKU ZADRUGU

U skladu sa propisima i Zakonu o osnivanju zemljičarskim Zadrugama, Zadruga može osnovati najmanje deset fizičkih lica zemljičara. Fizička lica koja mogu osnovati zemljičarsku zadrugu moraju da :

- imaju u svom vlasništvu imovinu na kojoj će obavljati poljoprivrednu proizvodnju,
- da imaju potvrdu nadležnih poreskih organa o izmirenim obavezama po osnovu poreza i doprinosa,
- da im je interes dugoročna i kontinuirana proizvodnja,

- da prepoznaju sopstvene interese i interese Zadruga,
- da peruzmu i snose rizik poslovanja u Zadrugi,
- da su spremni da sopstvenim začlogom i jemstvom omoguće napredak u radu i poslovanju zadruga,
- da dosledno sprovode politiku zadruga,
- da svojim radom, poslovanjem i ponašanjem ne remete ugled Zadruga,
- da redovno izvršavaju svoje radne i druge obaveze prema Zadrugi, zadrugarima i široj zajednici.

Postavlja se pitanje: „Zašto fizička lica?“

Vrlo je logičan odgovor ukoliko se pogleda statistika i raspoloživost kapaciteta u oblasti poljoprivredne proizvodnje, jer se tu jasno vidi da su ti podaci dominantno vezani za fizička lica koja u svom posedu drže 90% oraničnih površina i 95% stočnog fonda.

Savetodavac za ratarstvo i povrtarstvo

dipl.ing. polj. Novica Milenković

ZADRUŽNE VREDNOSTI

Zadružne vrednosti predstavljaju osnov na kome se bazira svaka zadruga i fundament su celokupnog zadružnog pokreta.

Osnove zadružne vrednosti su:

- Samopomoć
- Samoodgovornost
- Demokratskiost
- Jednakost
- Pravičnost
- Solidarnost

Samopomoć-zasnovana je na težnji ljudi da kontrolišu svoj razvitak i napredak, što se u principu lakše ostvaruje kroz zajedničko delovanje koje je po pravilu uspešnije i delotvornije od pojedinačnih napora. Kroz samopomoć zadrugari u principu utiču na razvoj svoje zadruga i svoj lični. Kroz ostvarivanje ciljeva drugih članova njihove zadruga

i oni lakše i uspješnije realizuju svoje in dividu-
alne ciljeve.

Samoodgovornost-podrazumeva višestruku
odgovornost svih članova prema svojoj
Zadrugi, počev od osnivanja i poslovanja ,pro-
movisanja iste i obezbeđivanje nezavisnosti
Zadruge od drugih privrednih društava.

Demokratskičnost-podrazumeva da članovi imaju
pravo i obavezu da učestvuju u radu Zadruge
,da budu informisani o svemu što se dešava i
da budu obavezno uključeni u proces donošenja
odluka.

Jednakost-članova Zadruge se manifestuju istim
pravima i mogućnostima za sve zadrugare,što
promoviše zajedništvo ,razumevanje i solidar-
nost među članovima.

Pravičnost-podrazumeva isti tretman svih članova
u Zadrugi,naročito u pogledu fer raspodele viška
vrednosti-dobiti.

Solidarnost-predstavlja odraz kolektivne snage
i zajedničke odgovornosti ,što podrazumeva da
pojedinačno članovi imaju kolektivnu odgovor-
nost za dobrobit svih članova.

Pored osnovnih zadružnih vrednosti definisane
su i sekundarne zadružne vrednosti koje obuh-
vataju poštenje,otvorenost i, društvenu odgovor-
nost i brigu za druge

Savetodavac za voćarstvo i vinogradarstvo

dipl.ing.polj.Nenad Stefanović

ZADATAK ZEMLJORADNIČKE ZADRUGE

Zadatak i smisao postojanja zemljoradničke
Zadruge je da:

- Organizuje proizvodnju i realizaciju proiz-
voda na gazdinstvima zadrugara i na kapaciteti-
ma Zadruge;
- Proizvodi, prerađuje i prodaje poljo-
privredne proizvode članova Zadruge;
- Snabdeva zadrugare reprodukcijom ma-
terijalom, energijom, sredstvima za proizvod-
nju...
- Vršiti promet robe zadrugara;
- Organizuje štedno-kreditne poslove u
Zadrugi, i obavlja sve neophodne poslove za
zadrugare.

Zadruga može obavljati poslove i sa nezadruga-

rima ali pod uslovom da to ne poremeti kvalitet
poslova i odnos unutar Zadruge. Na svojoj sed-
nici Skupština utvrđuje uslove pod kojima Zadruga
može da sarađuje sa ostalim subjektima koji
nisu članovi Zadruge, vodeći računa da članovi
Zadruge ne budu oštećeni i da imaju povoljniji
tretman u odnosu nezadrugare (članovi imaju
prednost u snabdevanju i preuzimanju robe,
povoljnija cena za članove Zadruge prilikom
nabavke prodaje, pravo prvenstva u vršenju
stručnih i tehničko- tehnoloških usluga i dr.).
Stalne edukacije članova Zadruge, nje-
nog menadžmenta i zaposlenih omogućava
održavanje i razvoj neophodnih veština i
saznanja neophodnih za sprovođenje svakod-
nevne aktivnosti na odgovoran i efikasan način,
što svakako doprinosi uspešnosti poslovanja
Zadruge.

Savetodavac za ratarstvo i povrtarstvo

Jelena Stojilković, mast. ing. polj

TRADICIJA I STANJE ZADRUGARSTVA

Činjenica je da se od prošlosti i tradicije ne živi,
ali iskustva mogu biti od neprocenjive vrednosti
za dalji razvoj zadružnog pokreta.

U Evropi se Zadruge javljaju u organizovanijem
obliku u XIX veku. Ujedinjeno kraljevstvo je pos-
tojbinu potrošačkog zadrugarstva. Prva takva
Zadruga osnovana je 1827. godine u Brightonu.
Inicijativu su preuzeli tekstilni radnici i u Roch-
dalu su razradili ciljeve Zadruge i doneli prva
pisana pravila tokom 1884. godine. Ta Zadruga
i pisana pravila poslužila su kao primer čitavom
svetu za dalje širenje zadrugarstva. Zadružna
načela ove zadruge poznata su u istoriji zadruga-
rstva kao „Rodždelska načela“. U okviru ovih
načela izdajamo jedno koje i u današnjim okol-
nostima ima poseban značaj, a glasi: „Zadruga
se osniva na principu političke i verske neutral-
nosti i otvorena je svim ljudima, bez obzira na
razlike u političkom i verskom uverenju.“.

Francuska je zemlja u kojoj je intezivno razvi-

jano proizvođačko zadrugarstvo, tako da je 1880. godine u ovoj zemlji bilo oko 6.000 Zadruga uglavnom ovog tipa.

U Nemačkoj je značajni organizator i praktičar Schulze-Delitsch 1849. godine osnovao stolarsko-obučarsku Zadrugu, koja se bavila nabavkom potrebnog materijala za rad zadrugara, kao i prodajom njihovih proizvoda. On je takođe, 1850. godine osnovao i Zadrugu za štednju i kredit i time postao začetnik štedno-kreditnog zadrugarstva.

Takođe, istaknutim zadružnim organizatorom u Nemačkoj može se smatrati i F.V. Raiffeisen. Uneo je značajne novine u zadružni sistem zagovarajući i sprovodeći moralne i ljudske kvalitete članstva. Smatra se osnivačem Nemačkog štedno-kreditnog i poljoprivrednog zadrugarstva.

Uspeh zadrugarstva u nemačkoj meri se i brojem Zadruga kojih je 1880. godine bilo oko 3.250 sa oko 1,1 milion članova zadrugara. U okviru ovog broja najviše je bilo štedno-kreditnih Zadruga. Razvoj štedno-kreditnog i poljoprivrednog zadrugarstva u Nemačkoj imao je veliki uticaj na širenje i razvoj zadrugarstva u Evropi.

Zadrugarstvo u Srbiji razvijalo se pod uticajem i na idejama zadrugarstva zapadnoevropskih zemalja. To je prvenstveno bila potreba sitnih seljaka i zanatlija. Istorija zemljoradničkog zadrugarstva na našim prostorima je duga i burna, ali se nažalost ne može reći da je bila uspešna i slavna.

Pod uticajem objektivnih i subjektivnih faktora, zemljoradničko zadrugarstvo je u svom razvoju imalo uspone i padove. Nepobitno je da je zemljoradničko zadrugarstvo u svim fazama razvoja našeg društva odigralo veoma značajnu ulogu u unapređenju primarne poljoprivredne proizvodnje, prerade proizvoda, snabdevanja domaćeg tržišta i izvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda.

Prve Zadruge na današnjoj teritoriji Republike Srbije pojavile su se tokom 70-tih godi-

na XIX veka u gradovima kao potrošačke i zanatsko-proizvođačke, a 90-tih godina u seoskim sredinama kao kreditne zemljoradničke Zadruge Rajfajzenovog tipa.

Prva Zadruga je osnovana u Bačkom Petrovcu 1846. godine koji je u tom periodu bio na teritoriji Austro-Ugarske.

Prva Kreditno-zemljoradnička Zadruga u Srbiji osnovana je 29. marta 1894. godine u selu Vranovu kod Smedereva.

Iste godine osnovane su Kreditno-zemljoradničke Zadruge u selima Azanja, malo Orašje, Mihajlovac i Ratari. U periodu od 1900. godine broj osnovanih Zadruga naglo je porastao tako da ih je bilo 219, a 1919. godine taj broj se povećao na 669. Pred I svetski rat 1914. godine Kreditno-zemljoradničkih Zadruga u Republici Srbiji bilo je 782.

Tokom Balkanskih i I Svetskog rata zadrugarstvo je pretrpelo velike štete i opočelo je svoj oporavak u Kraljevini Jugoslaviji.

U periodu posle I Svetskog rata dominirale su kreditne Zadruge koje su postepeno ustupale mesto nabavno-prodajnim i potrošačkim. U ovom periodu u uslovima zaostale poljoprivrede sa pretežno naturalnom proizvodnjom otpočeo je proces brzog i uspešnog razvoja specijalizovanih proizvođačko-prerađivačkih Zadruga – žitarskih, voćarsko-vinogradarskih, stočarskih, mlekarskih i drugih. Zadruge su u ovom periodu pomagale zemljoradnicima da lakše dolaze do novčanih sredstava putem kredita pod povoljnim uslovima, da se snabdevaju poljoprivrednim oruđima i da unapređuju poljoprivrednu proizvodnju, kao i da započnu preradu poljoprivrednih proizvoda. Neophodno je istaći da su u ovom periodu najveće koristi od zadružnog organizovanja imali bogatiji slojevi stanovništva.

U periodu posle II Svetskog rata zemljoradničko zadrugarstvo je imalo značajno mesto u privrednom i društvenom razvoju zemlje. Razvijalo se u uslovima privrednog i političkog sistema koji je u tom momentu funkcionisao.

Period posle II Svetskog rata karakteriše

pokušaj da se izvrši „socijalistički preobražaj“ poljoprivrede i sela metodom kolektivizacije preko seljačkih radnih Zadruga. Ovaj period ostavio je najviše negativnih posledica na razvoj zemljoradničkog zadrugarstva jer je bio prisilan bez poštovanja zadružnih načela i principa. Ove posledice, u dugom vremenskom periodu, uticale su na odbornost zemljoradnika prema zemljoradničkim Zadrugama. Rasformiranjem seljačkih radnih Zadruga 50-tih godina XX veka praktično je odbačena kolektivizacija kao metod socijalističkog preobražaja poljoprivrede i sela. Zemljoradnička gazdinstva dobijaju mogućnost samostalnog ulaganja i razvoja, čime se stvaraju uslovi za razvoj opštih zemljoradničkih Zadruga.

Preko organizovanja proizvodnje Zadruge su odigrale ogromnu ulogu u prevazilaženju tradicionalnog načina proizvodnje i uticale na poboljšanje uslova života i rada na selu. Zahvaljujući Zadrugama, na imanja zemljoradnika su dospеле nove sorte biljaka, nove rase stoke, proširila se upotreba mineralnih đubriva, sredstava za zaštitu bilja i nove mehanizacije. Zemljoradničke Zadruge su okupljale stručnjake raznih profila od kojih su najveći uticaj na razvoj proizvodnje i uslova življenja na selu imali agronomi i veterinari.

Uvođenjem novih tehnologija omogućena je itenzifikacija proizvodnje, porast produktivnosti, povećanje obima ukupne i robne proizvodnje, porast dohotka zemljoradnika i sela u celini što je sve uticalo na porast standarda poljoprivrednog stanovništva.

Usvajanjem Ustava 1974. godine i Zakona o udruženom radu 1976. godine nastaje krizni period zadrugarstva koji traje sve do 90-tih godina XX veka. Pored zemljoradničkih Zadruga formiraju se novi oblici udruživanja i organizovanja zemljoradnika. Ove oblike organizovanja predstavljaju osnovne organizacije kooperanata, radne organizacije kooperanata koje su obično bile u okviru složenih **organizacija** udruženog rada u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji.

Period posle 1990. godine predstavlja novu prelomnu i veoma značajnu etapu za razvoj

zemljoradničkog zadrugarstva. To je period kada počinje ozdravljenje zadrugarstva i njegova reafirmacija i trasiranje novog puta za njegov razvoj. Postepeno se uvodi sistem tržišnog privređivanja sa prevashodnim ciljem ostvarivanja dobiti. Zadruge postaju organizacije zadrugara koji ih dobrovoljno fomiraju da bi rešavali prvenstveno ekonomska, a i druga pitanja kroz ostvarenje zajedničkih interesa. Ova opredeljenja potvrđena su i Zakonom o zemljoradničkim Zadrugama iz 1989. godine, Zakonom o Zadrugama iz 1990. i 1996. godine.

Tranzicioni period zemljoradničkog zadrugarstva obeležava period od 2000. do 2010. godine. Karakteriše ga ubrzan proces privatizacije društvenog kapitala gde su zemljoradničke Zadruge bile izuzete što je trebalo da im da dodatni podstrek za jačanje i razvoj. U ovom periodu karakteristično je značajno smanjenje broja zemljoradničkih Zadruga koje se gase zbog gubljenja poslova i bankrotstva.

Na teritoriji Republike Srbije krajem 2010. Godine bilo je aktivnih 1.425 od čega su 1.387 registrovanih kao mali privredni subjekti, 35 srednji i 3 veliki.

Savetodavac za zaštitu bilja

Mirjana Petrović dipl.ing.polj.

STATUT O OSNIVANJU EU ZADRUGA

(1) Evropski parlament usvojio rezoluciju o 13. aprila 1983 o zadrugama u Evropskoj zajednici (4), 9. jula 1987 o doprinosu zadruga za regionalni razvoj (5), 26. maja 1989, o ulozi žena u zadrugama i lokalne inicijative za zapošljavanje (6), 11. februara 1994 o doprinosu zadruga regionalnom razvoju (7) i 18. septembra 1998 o ulozi zadruga u rastu zaposlenosti žena (8).

(2) Završetkom unutrašnjeg tržišta i poboljšanje je oko donosi u ekonomskoj i socijalnoj situaciji u celoj Zajednici znači ne samo da treba da barijere u trgovini budu uklonjene, ali i da bi trebalo da su strukture proizvodnje prilagoditi Zajednice dimenziju. U tom cilju neophodno je da kompanije svih vrsta poslovanje koje nije ograničeno samo na zadovoljavanje lokalnih potreba biti u stanju da planiraju i izvrše reorganizaciju svog poslovanja na nivou zajednice.

(3) Zakonski okvir u kojem treba da se posao obavlja na u zajednici je još uvek u velikoj meri zasniva na nacionalnim zakonima i zato ne odgovara ekonomski okvir u kome ona treba da se razvija ako su ciljevi postavljeni u članu 18. Ugovora su da može postići. Ta situacija stvara značajnu prepreku za stvaranje grupe kompanija iz različitih država članica.

(4) Savet je usvojio Uredbu (EC) No 2157/2001 (9) uspostavljanje pravne forme evropske kompanije (SE) u skladu sa opštim principima javnog ograničenom odgovornošću. Ovo nije instrument koji je prilagođen specifičnostima zadruga.

(5) Evropska ekonomska interesna grupacija (EEIG), kao što je predviđeno Uredbom (EEZ) br 2137/85 (10), omogućava preduzeća da promovišu neke od njihovih aktivnosti u zajedničko, a ipak čuvajući svoju nezavisnost, ali ne ispunjavaju specifične zahteve zadružnog preduzeća.

(6) Zajednica, u želji da obezbedi jednake uslove konkurencije i da doprinese njenom ekonomskom razvoju, treba da obezbedi zadruga, koje su oblik organizovanja opšte priznato u svim državama članicama, uz adekvatne pravne instrumente koji mogu doprineti razvoju njihovog krsta prekogranične aktivnosti. Ujedinjene nacije je ohrabrio sve vlade da obezbedi podsticajno okruženje u kojem zadruga mogu da učestvuju ravnopravno sa drugim oblicima preduzeća (11).

(7) Zadruga su pre svega grupa lica ili pravnih lica kod određenih operativnih principa koji

se razlikuju od onih drugih ekonomskih subjekata. Ovo uključuje principe demokratske strukture i kontrole i raspodeli neto profita za finansijsku godinu na pravičnoj osnovi.

(8) Ovi posebni principi uključuju naročito princip primata pojedinca koji se ogledaju u specifičnim pravilima o članstvu, ostavke i proterivanja, gde je "jedan čovek, jedan glas", pravilo je propisano i pravo glasa pripada na pojedinca, sa implikacijom da članovi ne mogu da ostvare nikakva prava nad imovinom zadruga.

(9) Zadruga imaju akcijski kapital i njihovi članovi mogu da budu ili pojedinci ili preduzeća. Ovi članovi mogu da se sastoje u celini ili delimično od kupaca, zaposlenih ili dobavljača. Gde zadruga je sastavljen od članova koji su, kao kooperativni preduzeća, to je poznato kao "srednje" ili "drugog stepena" kooperativni. U nekim okolnostima zadruga mogu imati među svojim članovima određenu proporciju investitora članova koji ne koriste njihove usluge, ili od trećih lica koji imaju koristi od njihovih aktivnosti ili izvođenje radova na njihovo ime.

(10) Evropski zadruga društvo (u daljem tekstu "SCE") bi trebalo da imaju kao svoj glavni predmet zadovoljenje potreba svojih članova i / ili razvoj njihovih ekonomskih i / ili društvenim aktivnostima, u skladu sa sledećim principima:

- Njegove aktivnosti treba da se odvija na obostranu korist članova, tako da svaki član ima koristi od aktivnosti PKS u skladu sa njegovim / njenim učešćem,
- Članovi PKS takođe treba da budu zaposleni, kupci ili dobavljači, ili treba da se na drugi način uključeni u aktivnosti u PKS,
- Kontrola treba da bude podjednako pripada članovima, iako ponderisana glasanje može biti dozvoljeno, da bi se odražava doprinos svakog člana u SCE,
- Trebalo bi da postoji ograničeni interes o kreditu i akcijskog kapitala,
- Profit bi trebalo da se distribuiru u skladu sa poslovnom uraditi sa PKS i zadržao da zadovolji potrebe članova,
- Ne bi trebalo da bude bez veštačkih ograničenja članstva,
- Neto imovina i rezerve treba da se podele

na likvidacije u skladu sa principom nezainteresovanu distribucije, to jest drugom organu zadruga sledila slične ciljeve ili opšteg interesa svrhe.

(11) Prekogranična saradnja između zadruga u zajednici je trenutno onemogućena zbog pravnih i administrativnih problema koje bi trebalo eliminisati na tržištu bez granica.

(12) Uvođenje evropskog pravnog oblika za zadruga, zasnovana na zajedničkim principima, ali uzimajući u obzir njihove specifičnosti, treba da im omogući da rade van njihovih nacionalnih granica na celoj ili delu teritorije Zajednice.

(13) čiji je glavni cilj ove uredbe je da omogući uspostavljanje PKS fizičkih lica žive u različitim državama članicama ili pravna lica osnovana u skladu sa zakonima različitih država članica. Takođe će omogućiti uspostavljanje SCE spajanjem dva postojeća zadruga, ili konverzijom nacionalne zadruga u novom obliku bez prethodnog likvidacijom, gde da Zadruga ima sedište i sedište u okviru jedne države članice i jednog osnivanje podružnica ili u drugoj državi članici.

(14) S obzirom na specifične zajednice karakterom nekog PKS, "stvarno sedište" aranžman usvojila ove uredbe u pogledu SCEs ne dovodi u zakonima država članica, a ne preduhitri odluke da se za druge zajednice tekstovi o Zakonu o preduzećima.

(15) Pozivanje na kapital u ovoj Uredbi treba da čine isključivo akcijski kapital. Ovo ne bi trebalo da utiče na bilo kakve zajedničke neraspoređena sredstva / uloga u SCE.

(16) Ova Uredba ne obuhvata drugim oblastima prava, kao što su oporezivanje, konkurencija, intelektualna svojina ili nesolventnost. Odredbe država članica prava i prava EZ se može primeniti u navedenim oblastima i u drugim oblastima koje nisu obuhvaćene ovim Pravilnikom.

(17) Pravila o učešću zaposlenih u Evropskoj zadružnog društva su navedene u Direktivi 2003/72/EC (12), a te odredbe time čine nerazdvojivo dopunu ovaj pravilnik i čine da se istovremeno primenjuju.

(18) Rad na usklađivanju nacionalnog kompanijskog prava je ostvarila značajan napredak, tako da pojedine odredbe usvojene od

strane države članice gde SCE ima sedište u svrhu sprovođenja direktive o preduzećima se može podneti po analogiji za SCE u oblastima gde funkcionisanje zadruga ne zahteva jedinstvenih pravila zajednice, takve odredbe u odgovara aranžmanima regulišu SCE, posebno:

- Prva Direktiva Saveta 68/151/EEC od 9. marta 1968 o koordinaciji zaštitnih mera koje, za zaštitu interesa članova i drugih, koje zahteva država članica kompanija u smislu drugog stava člana 48 Ugovora , sa ciljem donošenja takve mere zaštite ekvivalentne širom Zajednice (13),

- Direktiva Saveta 78/660/EEC četvrti od 25. jula 1978 o godišnjim računima određenih tipova kompanija (14),

- Direktiva Saveta 83/349/EEC sedmi od 13. juna 1983 o konsolidovanim računima (15),

- Osmo Direktiva Saveta 84/253/EEC od 10. aprila 1984 o odobravanju lica odgovornih za obavljanje obavezne revizije računovodstvenih dokumenata (16),

- 11. Direktiva Saveta 89/666/EEC od 21. decembra 1989 tiču obelodanjivanja u pogledu filijala u državi članici od strane određenih tipova preduzeća regulisana zakonom neke druge države (17).

(19) Aktivnosti u oblasti finansijskih usluga, naročito u meri u kojoj se tiču kreditnih ustanova i osiguravajućih su predmet zakonskih mera u skladu sa sledećim direktivama:

- Direktiva Saveta 86/635/EEC od 8. decembra 1986 o godišnjim računima i konsolidovane račune banaka i drugih finansijskih institucija (18),

- Direktiva Saveta 92/49/EEC o usaglašavanju zakona, propisa i administrativnih odredbi koje se odnose na direktno osiguranje osim životnog osiguranja (treće neživotnih osiguranja Direktiva) (19).

(20) Ovaj oblik organizacije treba da bude opciono,

Savetodavac za melioracije zemljišta i voda

Igor Ristić, dipl. ing. polj.

ZNAČAJ RAZVOJA ZADRUGARSTVA ZA MALA POLJOPRIVREDNA GAZDINSTVA

Zemljoradničke zadruge su više od 150 godina bile osnovni oblik udruživanja i nastupanja na tržištu sitnih porodičnih poljoprivrednih gazdinstava u Srbiji i činile su osnovu razvoja poljoprivrede kao grane.

Zadruge imaju veoma veliku i značajnu ulogu u edukaciji "sitnih" proizvođača, pružajući im odgovarajuće informacije i znanja, čineći im uslugu na taj način da se bolje prilagode uslovima i promenama na tržištu. Mala porodična gazdinstva bi u narednom periodu mogla imati značajnu ulogu u obezbeđivanju dovoljne količine hrane za naraslu ljudsku populaciju. Pojedinačnim delovanjem mali poljoprivrednici često su presitni subjekti da bi mogli ravnopravno i uspešno da učestvuju na tržištu. Mala poljoprivredna gazdinstva imaju male kapacitete proizvodnje i nisu konkurentni na tržištu. Međutim, ako se proizvodi prodaju preko zadruga, tako mala gazdinstva imaju mogućnost da postaju značajni na tržištu.

Nabavka repromaterijala preko zadruga je povoljnija nego kada proizvođači pojedinačno nabavljaju repromaterijal. Zadruga nabavlja za sve zadrugare na veliko i dosta povoljnije, a postoji i mogućnost plaćanja repromaterijala na odloženo ili u zamenu za gotove proizvode.

Preko zadruga postoji i mogućnost povoljnije nabavke sredstava za rad, odnosno mehanizacije i opreme.

Preko zadruga se može dosta povoljnije nabaviti neophodna mehanizacija i oprema. Umesto pojedinačnog investiranja u skupu mehanizaciju, investiraće se u zajednička sredstva za rad koji će biti vlasništvo zadruga, a u službi svih zadrugara prema potrebi.

Struktura srpske poljoprivrede, u kojoj dominiraju sitna porodična gazdinstva, je dosta nepovoljna za savremene tržišne uslove i jasno je da je neophodno da se sitni proizvođači udruže i organizovano nastupaju na domaćem i inostranom tržištu.

Savetodavac iz oblasti zaštite bilja
Mr Gordana Jovanović

Za sve informacije iz oblasti poljoprivredne proizvodnje možete se obratiti
POLJOPRIVREDNOJ SAVETODAVNOJ I STRUČNOJ SLUŽBI LESKOVAC
tel. 016/212-246, fax. 016/254-639

mast. dipl. inž. Bratislav Pešić spec., Direktor 064/6454744

Savetodavna služba za ratarstvo i povrtarstvo

dr Mijodrag Đorđević, 064/6454731, 016/237-361

dipl. ing. Novica Milenković, 064/6454734, 016/273-364

mast. ing. Jelena Stojiljković, 064/8110750

Savetodavna služba za voćarstvo i vinogradarstvo

dipl. ing. Duško Jovanović, 064/6454736, 016/237-360

dipl. ing. Nenad Stefanović, 064/6454738

Savetodavna služba za stočarstvo

dipl. ing. Slavko Mladenović, 064/6454732, 016/237-362

Savetodavna služba za melioracije zemljišta i voda

dipl. ing. Igor Ristić, 064/8110751

Savetodavna služba za zaštitu bilja

mr Gordana Jovanović, 064/6454735, 016/244-243

dipl. ing. Mirjana Petrović, 064/6454737, 016/237-363

WWW.PSSS.LESKOVAC.TEL

CENE POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA NA KVANTAŠKOJ PIJACI STIPS

<i>Jedinica mere din/kg</i>	<i>Centralna Srbija</i>			<i>Vojvodina</i>	
	<i>Beograd</i>	<i>Kraljevo</i>	<i>Niš</i>	<i>Novi Sad</i>	<i>Subotica</i>
Boranija (Green beans)	120		100		65
Dinja (Melon)	40	45	50		40
Karfiol (Cauliflower)	40	70			45
Krastavac-salatni (Cucumber for salad)	30	20	25		25
Krompir (Potato)	40	35			20
Kupus (Cabbage)	18	15	25		25
Lubenica (Watermelon)	25	25	30		50
Luk beli (Garlic)	170				160
Luk-crni (Onion)	55	45	50		25
Paprika-babura (Pepper-babura)	65	70	60		
Paprika-šilja (Pepper-silja)	70	80			
Paradajz (Tomato)	35	35			32
Pasulj-beli (Beans white)	240	240	250		
Patlidžan (Eggplant)	120				300
Praziluk (Leek)	100				
Spanać (Spinach)	150		150		100
Tikvice (zucchini)	20	20	30		10
Zelena salata-komad (Lettuce-piece)	25				
Šargarepa (Carrot)	55	50	60		30

Cene povrća - zelene pijace u Srbiji za period 15

<i>Jedinica mere din/kg</i>	<i>CENTRALNA SRBIJA</i>												
	<i>Beograd Kalenić</i>	<i>Beograd Skadarlija</i>	<i>Čačak</i>	<i>Kragujevac</i>	<i>Kraljevo</i>	<i>Loznica</i>	<i>Niš</i>	<i>Pirot</i>	<i>Požarevac</i>	<i>Smederevo</i>	<i>Vranje</i>	<i>Zaječar</i>	
Boranija (Green beans)	150	150		120		200	120	120	170		80	120	
Brokoli (Broccoli)	250	200		50		150	100		90	150			
Dinja (Melon)	70	60		60		50	50	80	70	40	80	40	
Karfiol (Cauliflower)	100	80		60		80	150	120	100				
Krastavac-salatni (Cucumber for salad)	50	50	30	30	40	30	30	30	30		40	30	
Krompir (Potato)	80	70		40	50	50		50	70	50	50	60	
Kupus (Cabbage)	50	40	20	25	20	25	20	40	35	25	40	30	
Lubenica (Watermelon)	30	35	30	40		25	25	30	25	20	20	30	
Luk beli (Garlic)	500	300	400		350	250	250	300	250	200	250		
Luk-crni (Onion)	80	80	50		70	60	60	60	80	50	70	60	
Paprika-babura (Pepper-babura)	80	80		70	100	50			80	70	80		
Paprika-šilja (Pepper-silja)	100	80		60	100	80	70	100	80		80		
Paradajz (Tomato)	70	70	50	60	60	50		50	60	50	40	30	
Pasulj-beli (Beans white)	400	300	240	270	300			280	300		260	180	
Patlidžan (Eggplant)	150	150				150			150				
Praziluk (Leek)	200	200											
Spanać (Spinach)	200	200											
Tikvice (zucchini)	50	30	30	30	40	30	25	40	50	25	50	25	
Zelena salata-komad (Lettuce-piece)	60	50	50	30		35				35	30		
Šargarepa (Carrot)	100	100	50	50	70	60	70	80	80	60	60	60	